

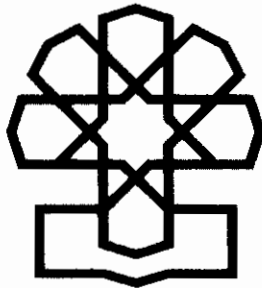
۶۳۱۲

مجلس شورای اسلامی
سرکد پست ۱۳۸۰

تصویری از ساماندهی و واگذاری شرکت‌های دولتی

در باره لایحه بودجه ۱۳۸۱ شماره ۸

معاونت پژوهشی
دفتر مطالعات برنامه و بودجه

شماره مسلسل

۶۳۱۲

دی ماه ۱۳۸۰

فهرست مطالب

۳مقدمه
۴۱. قانون برنامه سوم توسعه
۵۲. لایحه بودجه ۱۳۸۱ و واگذاری سهام و مدیریت شرکت‌های دولتی
۱۰۳. واگذاری سهام شرکت‌های دولتی طی سال ۱۳۸۰
۴. آثار واگذاری تعدادی از شرکت‌های دولتی به بخش غیردولتی در
۱۴ارقام بودجه سال ۱۳۸۱
۱۸نتیجه‌گیری و پیشنهاد

مقدمه

فصل سوم قانون برنامه سوم توسعه به منظور ارتقای کارایی و افزایش بهره‌وری منابع مادی و انسانی کشور و کارآمد کردن دولت در عرصه سیاستگذاری، اجازه می‌دهد آن دسته از شرکت‌های دولتی که ادامه فعالیت آن‌ها در بخش دولتی غیرضروری است واگذار شوند.

ماده ۱۰ این فصل واگذاری سهام مزبور را در چارچوب بعضی محدودیت‌ها همچون همراستا بودن با قانون اساسی، توسعه مشارکت عمومی، خدشه‌دار نشدن حاکمیت نظام، تضييع حقوق مردم و عدم تهدید امنیت ملی قرار داده و دولت را ملزم کرده است که امر واگذاری در جهت تحقق اهداف برنامه باشد، نه این که نفی و واگذاری هدف قرار گیرد.

ارزیابی واگذاری‌های انجام شده طی دو سال گذشته از جهت تطابق با قانون برنامه سوم نیاز به شاخص‌های کیفی دارد که تأثیر این واگذاری‌ها بر بهره‌وری اشتغال، سرمایه‌گذاری، قیمت و غیره را از جنبه‌های مختلف نشان دهد، اما این ارزیابی توسط دولت صورت نگرفته و اندازه‌گیری آن نیز در این گزارش امکان‌پذیر نیست. لذا در این جا هیچ‌گونه ارزیابی برنامه‌ای از واگذاری‌ها صورت نمی‌گیرد و صرفاً قصد داریم تصویری از وضعیت واگذاری سهام شرکت‌های دولتی بین دو لایحه بودجه سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ ارائه کنیم.

۱. قانون برنامه سوم توسعه

به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از امکانات شرکت‌های دولتی، ماده ۴ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به دولت اجازه داده است که با رعایت برخی موارد نسبت به واگذاری، انحلال، ادغام و تجدید سازمان شرکت‌های دولتی اقدام کند. به موجب این قانون دولت می‌تواند شرکت‌های دولتی را در قالب شرکت‌های مادر تخصصی سازماندهی کند تا زیر نظر وزارتخانه ذی‌ربط در چارچوب اساسنامه مربوط اداره شوند.

این برنامه به منظور هماهنگی، نظارت و کنترل فرایند واگذاری، تشکیل هیأت عالی واگذاری را پیش‌بینی می‌کند تا وظایفی همچون تأیید فهرست اسامی شرکت‌های قابل فروش یا اجاره، تهیه برنامه سالانه فروش، نظارت بر فرایند واگذاری، اعمال شیوه‌های قیمت‌گذاری سهام و چگونگی پرداخت و مسائلی از این قبیل را بر عهده بگیرد.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به استناد همین قانون اقدام به ارائه طرحی کرد که در آن تمامی شرکت‌های دولتی در قالب ۷۵ شرکت مادر تخصصی قرار می‌گرفتند. برای مثال، تمام شرکت‌های گاز استان‌های مختلف و شرکت‌های پالایش گاز که جمعاً ۴۳ شرکت هستند در قالب یک شرکت مادر تخصصی به نام شرکت ملی گاز ایران، یا ۳۱ شرکت سهامی مخابرات استان‌های مختلف در قالب یک شرکت مادر تخصصی به نام شرکت مخابرات ایران قرار گرفتند.

طرح فوق در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۵/۷ هیأت وزیران تصویب شد و ۵۳

شرکت از ۷۵ شرکت مادر تخصصی به تصویب رسید.

اما علی‌رغم گذشت ۵ ماه از تصویب این مصوبه هنوز هیچ اساسنامه‌ای از این شرکت‌ها به هیأت دولت ارائه نشده و علت آن نیز اختلاف نظر مسئولان و وزارتخانه‌های مختلف است. دستگاه‌های اجرایی نسبت به شرکت‌های تعیین شده تحت تصدی خود اعتراضاتی را مطرح کرده و گنجانده شدن فهرست جدیدی را در نیست پیشین خواستار شده‌اند، که مورد مخالفت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور قرار گرفته است.

به نظر می‌رسد که مسأله تشکیل شرکت‌های مادر تخصصی که یکی از مهم‌ترین مواد قانون برنامه سوم است با موانعی روبه‌رو شده است.^۱

۲. لایحه بودجه ۱۳۸۱ و واگذاری سهام و مدیریت شرکت‌های دولتی

قبل از آن که تغییرات محقق شده در لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ را نسبت به سال ۱۳۸۰ بیان کنیم، مفید است که ارقام بودجه شرکت‌های دولتی و بودجه کل کشور را طی این دو سال مرور کنیم.

۱. جهت اطلاع بیشتر به گزارش ۶۲۰۳ مرکز پژوهش‌های مجلس تحت عنوان ارزیابی عملکرد فصل دوم قانون برنامه سوم توسعه (ساماندهی شرکت‌های دولتی) مراجعه شود.

جدول ۱- تغییرات بودجه شرکت‌های دولتی و بودجه کل کشور در سال‌های

ارقام: به میلیارد ریال

۱۳۸۰-۱۳۸۱

شرح	سال ۱۳۸۰	سال ۱۳۸۱	رشد (درصد)
بودجه شرکت‌های دولتی بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت	۲۹۸,۷۲۷	۲۳۵,۸۴۲	۴۵/۹
بودجه کل کشور	۴۴۹,۴۰۵	۶۶۳,۷۵۷	۴۷/۸
نسبت بودجه شرکت‌های دولتی به بودجه کل کشور	۶۶.۵	۶۵/۷	

همان‌طور که جدول ۱ نشان می‌دهد، نزدیک به ۶۵/۷ درصد از بودجه کل کشور را بودجه شرکت‌های دولتی تشکیل می‌دهد. بنا به دلایلی که در مقدمه بحث توضیح داده شد، این گستردگی بسیار زیاد، دولت را بر آن داشت تا به منظور کاهش حجم تصدی‌گری خود دست به اقداماتی بزند. قوانین مربوط به ساماندهی شرکت‌های دولتی و واگذاری سهام این شرکت‌ها در قانون برنامه اول و دوم و به خصوص برنامه سوم توسعه از جمله این اقدامات است.

در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ نسبت به لایحه بودجه سال ۱۳۷۹، تعداد ۶۲ ردیف بودجه‌ای حذف شده بود که ۵۶ مورد آن به شرکت‌های بزرگ موجود در کشور مربوط می‌شد. برای مثال می‌توان از شرکت‌های سهامی زامیاد، پارس خودرو، سایپا، پتروشیمی اراک و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران نام برد. بخشی از این شرکت‌ها به دلیل فروش سهام دولت به بخش غیر دولتی (از طریق سازمان بورس یا مزایده و غیره) دیگر دولتی محسوب نمی‌شوند، زیرا سهم دولت در آن به زیر ۵۰ درصد رسیده است. پس به تبع، ردیف بودجه‌ای آن‌ها نیز حذف می‌شود، مانند پتروشیمی اراک و سایپا. اما بخش دیگر، طبق بند ج

تبصره ۱۰ لایحه بودجه سال ۱۳۷۹ واگذار شده‌اند که دولت را موظف می‌کند حداقل ۳۰ درصد از مطالبات سازمان بازنشستگی کشوری، سازمان تأمین اجتماعی و آستان قدس رضوی را با توافق سازمان‌های مذکور با واگذاری اموال و دارایی دولت و سهام کارخانه‌ها تسویه کند (مانند کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران).

اما در لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ شکل و ماهیت قضیه کاملاً تفاوت می‌کند. در این سال نیز ۶۴ ردیف بودجه‌ای حذف شده است (که فهرست آن‌ها در پیوست شماره ۱ آمده است)، اما فقط ۸ ردیف آن‌ها شرکت دولتی هستند (شرکت‌های سهامی سنگ آهن گل گهر، پتروشیمی اصفهان، چرخشگر، بازرگانی صنایع دستی ایران، ترابری کارون، پیستون‌سازی نیرو محرکه، صنایع کاغذ مراغه و سردخانه کوئرتوس) و باقیمانده ردیف‌هایی فرعی از شرکت‌ها هستند که جهت تفکیک حساب‌ها ایجاد شده‌اند.

از بین ۸ شرکت فوق دو شرکت پتروشیمی اصفهان و چرخشگر در بازار بورس فعال‌اند و دولت از طریق سازمان بورس اقدام به فروش سهم خود به بخش غیردولتی کرده است. بخشی از شرکت‌ها نیز به دلیل اجرای بند (ب) و (ی) تبصره ۱۰ قانون بودجه سال ۱۳۸۰ به بخش غیردولتی واگذار شده‌اند، مانند شرکت سهامی صنایع کاغذ مراغه که دولت تمام سهام خود را در آن بابت مطالبات سه سازمان تأمین اجتماعی، آستان قدس رضوی و سازمان بازنشستگی کشوری به این سه نهاد واگذار کرد؛ تعدادی نیز به بخش خصوصی فروخته شده‌اند.

جدول ۲- هشت شرکت حذف شده در لایحه بودجه سال ۱۳۸۱

(ارقام به میلیارد ریال)

شرح	درآمد	مالیات	سود سهام سهام دولت	استفاده از منابع عمومی برای تأمین زیان	تسهیلات بانکی	وام خارجی
جمع شرکت‌های حذف شده	۵۳۸/۰۵	۵۹/۳	صفر	صفر	۶۷	۹۷.۹۶
سهم از کل بودجه شرکت‌ها در قانون بودجه سال ۱۳۸۰	۰/۳۴٪	۵/۸٪	صفر	صفر	۰/۲۴٪	۰/۳۲٪

دو شرکت سنگ آهن گل گهر و صنایع کاغذ مراغه در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ هیچ‌گونه اطلاعات بودجه‌ای ارائه نکرده‌اند و ارقام فوق جمع ارقام ۶ شرکت دیگر است.

همان‌طور که جدول ۲ نشان می‌دهد، هیچ یک از شرکت‌های حذف شده سهم سود سهام دولت را پرداخت نمی‌کنند و چون زیان ده نیستند از منابع عمومی دولت نیز استفاده‌ای نمی‌کنند. حجم درآمد ایجاد شده توسط این شرکت‌ها، مالیات پرداختی و استفاده از تسهیلات بانکی و وام خارجی نیز در جدول فوق نشان داده شده که در این میان عامل مالیات رقم قابل توجهی را تشکیل می‌دهد و ۹۱ درصد از آن مربوط به شرکت پتروشیمی اصفهان است.

نکته‌ای که توجه به آن بسیار لازم است این است که حذف این شرکت یا شرکت‌های دیگر از لایحه بودجه به معنی عدم پرداخت مالیات نیست، چون این شرکت‌ها پس از واگذاری به بخش غیردولتی نیز مالیات متعلقه را پرداخت می‌کنند ولی دریافت آن در بودجه دولت به جای این‌که در بخش مالیات

شرکت‌های دولتی قرار گیرد در قسمت مالیات شرکت‌های غیردولتی قرار می‌گیرد.

همان‌طور که از مقایسه لوایح بودجه سال ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ برمی‌آید، دولت طی سال‌های ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹ با سرعتی به مراتب بیش‌تر از سال ۱۳۸۰ اقدام به کاهش حجم تصدی‌گری کرده است و نمود آن را در کاهش تعداد شرکت‌های دولتی در لوایح بودجه می‌توان دید. اما این اظهار نظر احتیاج به بررسی دقیق‌تر و عمیق‌تری دارد که در بخش بعدی توضیح داده خواهد شد.

شایسته است که در این جا در کنار حذف تعدادی از ردیف‌ها، به اضافه شدن ۲۵ ردیف بودجه‌ای جدید نیز اشاره شود. این ردیف‌ها که فهرست آن‌ها در پیوست شماره ۲ آمده است شامل ۱۳ ردیف بودجه‌ای فرعی از شرکت‌های برق منطقه‌ای استان‌های مختلف، درخصوص موضوع تبصره ۱۲ لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ و ۱۲ ردیف از شرکت‌هایی است که به تازگی به مرحله بهره‌برداری رسیده‌اند، مانند شرکت‌های سهامی تولید آلومینای ایران و پتروشیمی تندکویان.

جدول ۳- دوازده شرکت جدید اضافه شده به لایحه بودجه سال ۱۳۸۱

(ارقام به میلیارد ریال)

شرح	درآمد	مالیات	سود سهام سهام دولت	استفاده از منابع عمومی برای تأمین زیان	تسهیلات بانکی	وام خارجی
جمع شرکت‌های جدید	۲۷۶۰/۴	۱۹/۳	صفر	صفر	۱۴۳	صفر
سهام از کل بودجه شرکت‌ها در سال ۱۳۸۱	۱/۳٪	۰/۳٪	صفر	صفر	۰/۱۵٪	صفر

میزان تأثیر ۱۲ شرکت جدید اضافه شده در لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ در جدول ۳ نشان داده شده است. سود سهام دولت و میزان استفاده از وام خارجی صفر است. با وجودی که چهار شرکت آلومینای ایران، پتروشیمی تندگویان و پتروشیمی بوعلی سینا و لوله گستر اسفراین زیان ده هستند هیچ کدام از منابع عمومی دولت برای تأمین زیان خود استفاده نمی‌کنند.

۳. واگذاری سهام شرکت‌های دولتی طی سال ۱۳۸۰

در قسمت قبل توضیح داده شد که در لایحه بودجه ۱۳۸۱ فقط ردیف بودجه ۸ شرکت دولتی از مجموعه این شرکت‌ها حذف شده است. اما این مطلب اصلاً به معنی متوقف شدن روند واگذاری نیست و در سال ۱۳۸۰ تلاش در خور توجیه

در این خصوص صورت گرفته، هر چند سرعت آن از سرعت واگذاری در سال ۱۳۷۹ کم‌تر بوده است. توضیحات زیر مطلب را روشن‌تر می‌کند.

الف) براساس گزارش مدیریت سازمان خصوصی‌سازی در مجمع عمومی این سازمان، که برای تصویب گزارش‌های مالی سال ۱۳۷۹ تشکیل شده بود، تعداد سهام واگذار شده توسط سازمان خصوصی‌سازی در سال ۱۳۷۹ به میزان ۵۵/۷ میلیون سهم بین ۱۰۹،۷۵۵ نفر کارگر در ۱۲۶ واحد تولیدی و ارزش روز این سهام ۲۲۲ میلیارد ریال بوده است.

در سال ۱۳۸۰ امر واگذاری و انتقال سهام دولت به بخش غیردولتی برای مدت هشت ماه به شدت افت کرد. در این زمینه، در مجموع می‌توان به سه عامل مهم اشاره کرد.

۱. روشن نبودن وضعیت شرکت‌ها به دلیل تصمیمات اتخاذ شده برای تشکیل شرکت‌های مادر تخصصی، ۲. تغییر اساسنامه سازمان مالی گسترش مالکیت واحدهای تولیدی برای تشکیل سازمان خصوصی‌سازی که طبق ماده ۱۵ قانون برنامه سوم توسعه صورت گرفت (و مطمئناً سازمان را در مقطعی دچار اختلال و سکون کرده)، ۳. حوادث پیش آمده در شهریور ماه امسال در امریکا که در افت شاخص قیمت سهام در بورس اوراق بهادار آثاری قابل توجه اما کوتاه مدت داشت. جدول ۸ بیانگر همین موضوع است.

جدول ۴- عملکرد واگذاری سهام شرکت‌های دولتی در هشت ماه اول سال ۱۳۸۰

از طریق بورس

درصد تغییر مبلغ	هشت ماه منتهی به ۱۳۷۹/۸/۳۰		هشت ماه منتهی به ۱۳۸۰/۸/۳۰		شرح
	مبلغ	تعداد سهم	مبلغ	تعداد سهم	
(۹۴/۲۸)	۹۵/۱۳	۸/۹۵	۵/۴۴	۰/۱۶	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
(۶۳/۱۶)	۱۱۴/۴۴	۳۸/۶۵	۴۲/۱۶	۱۳/۹۸	سازمان خصوصی سازی

مبالغ به میلیارد ریال و تعداد سهم به میلیون عدد.
 مأخذ: گزارش‌های ماهانه سازمان بورس اوراق بهادار

اما این سازمان برای رفع مشکل پیش آمده در آذرماه سال جاری، به شدت اقدام به فروش سهام از طریق سازمان بورس کرده است. برای نمونه می‌توان از عرضه سهام شرکت‌های سیمان فارس و خوزستان، ایران خودرو، ایران دیزل، سیمان تهران، توسعه صنایع بهشهر و گروه بهمن نام برد.

طبق گزارش ارائه شده در مجمع عمومی این سازمان، با اصلاح روش‌ها و تنظیم و ابلاغ آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های جدید، روند واگذاری سهام و خصوصی‌سازی تسریع شده است. به نحوی که طی ماه آذر تعداد ۱۲/۹ میلیون سهم به ارزش ۶۳/۳ میلیارد ریال از طریق بورس اوراق بهادار به فروش رسیده است.^۱

اگر این روند تا آخر سال ادامه پیدا کند سازمان خصوصی‌سازی فاصله وضعیت

۱. مأخذ گزارش‌های ماهانه سازمان بورس اوراق بهادار.

موجود با موقعیت فروش سهام در سال گذشته را جبران خواهد کرد. البته تصمیم جدید هیأت وزیران مبنی بر واگذاری و فروش سهام ۱۰۶ شرکت متعلق به سازمان صنایع ملی ایران و ۳۱ شرکت متعلق به سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در زمانبندی معین که ۲۹ مورد آن طی سه ماه آینده انجام خواهد شد به این امر کمک فراوان خواهد کرد.

ب) نوع دیگری از واگذاری سهام شرکت‌های دولتی به بخش غیردولتی نیز وجود دارد. از این نوع، طی سال ۱۳۸۰ می‌توان از انتقال تمام سهام دولت در ۳۵ شرکت بزرگ به سه نهاد صندوق بازنشستگی کشوری، سازمان تأمین اجتماعی و آستان قدس رضوی نام برد که به منظور اجرای بند (ب) و (ی) تبصره ۱۰ قانون بودجه سال ۱۳۸۰ برای پرداخت بدهی دولت به این سه نهاد انجام شده است. از میان آن‌ها می‌توان از شرکت‌های چوب و کاغذ مازندران، سیمان سفید ساوه و کاشی سعدی نام برد. لازم به ذکر است که از ۳۵ شرکت مزبور ۱۳ شرکت فعال در بورس اوراق بهادار و ۲۲ شرکت خارج از آن قرار دارند.

نتیجه این که گرچه در لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ تغییر محسوسی نسبت به لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ نمی‌بینیم و عملاً از تعداد شرکت‌های دولتی کاسته نشده و آمار و اطلاعات نشان می‌دهند که طی شش ماه اول سال هیچ‌گونه فعالیت جدی در این خصوص صورت نگرفته است، اما در شش ماه دوم سال حرکت‌هایی شروع شده و سرعت گرفته است. نکته‌ای که توجه به آن بسیار حائز اهمیت است این که قسمت اعظم شرکت‌هایی که سهامشان طی این مدت به فروش رفته شرکت‌هایی بوده‌اند که سهم دولت در آن‌ها از ۵۰ درصد سهام کم‌تر بوده است. از این رو دولتی محسوب نمی‌شده‌اند و ردیف بودجه‌ای نداشته‌اند، اما دولت

عملاً در آن‌ها سهامی داشته و دارد که به تدریج در اختیار بخش خصوصی قرار می‌گیرد.^۱

۴. آثار واگذاری تعدادی از شرکت‌های دولتی به بخش غیر دولتی در

ارقام بودجه سال ۱۳۸۱

قسمت ششم لویح بودجه سال‌های گذشته و پیوست شماره ۳ لایحه بودجه سال ۱۳۸۱ شامل سه بخش بودجه شرکت‌های دولتی، بودجه مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بودجه بانک‌ها است. در این بخش از گزارش، قسمت اول که همان بودجه شرکت‌های دولتی است مورد بررسی قرار می‌گیرد و با تفکیک و دسته بندی شرکت‌های موجود در آن و اندازه‌گیری تأثیری که بر کل بودجه شرکت‌ها دارند، در خصوص ادامه روند واگذاری سهام شرکت‌های دولتی پیشنهادهایی ارائه می‌شود.

از بین ۶۴۱ ردیف بودجه‌ای که مربوط به ۴۹۶ شرکت است و به طور کلی با ۳۹۱،۱۱۱ میلیارد ریال بودجه، قسمت شرکت‌های دولتی را تشکیل می‌دهد موارد زیر قابل توجه است:

الف) ۳۹ شرکت متعلق به وزارت نیرو است که شامل شرکت‌های سهامی سازمان آب منطقه‌ای، برق منطقه‌ای تمام استان‌های کشور و همچنین تعدادی

۱. برای مثال از ۳۵ شرکت یاد شده در بالا فقط شرکت صنایع کاغذ مراغه دارای ردیف بودجه‌ای بوده است. این مسأله را یک مثال کوچک دیگر کاملاً روشن می‌کند و آن وضعیت شرکت آهنگری تراکتورسازی ایران است. سهم دولت در مجمع عمومی صاحبان سهام سال ۱۳۷۹ این شرکت ۷۲ درصد و در مجمع سال ۱۳۸۰، ۵۴ درصد بوده است، که بیانگر کاهش حجم تصدی‌گری دولت در این مجموعه است. اما ردیف بودجه‌ای شرکت فوق همچنان پابرجا است.

شرکت‌های متفرقه دیگر است. جمع منابع آن‌ها به طور کلی ۴۸,۷۲۶ میلیارد ریال است.

ب) ۹۲ شرکت متعلق به وزارت نفت است که شامل شرکت‌های گاز استان‌های مختلف، شرکت پالایش شهرهای مختلف و... است. جمع کل منابع این گروه نیز ۱۳۹,۰۷۹ میلیارد ریال است.

ج) ۳۳ شرکت هم متعلق به وزارت پست و تلگراف و تلفن است که شامل شرکت‌های سهامی مخابرات تمامی استان‌ها است و تعدادی شرکت متفرقه. مثل شرکت سهامی کابل شهید قندی و غیره. جمع کل منابع این گروه نیز ۲۰,۴۵۴ میلیارد ریال است.

د) ۱۵ شرکت نیز یا ماهیتاً قابل واگذاری به بخش غیردولتی نیستند، مثل سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان، یا به دلیل محدودیت‌های ایجاد شده در قانون اساسی قابل واگذاری نیستند. این گروه هم شامل شرکت‌های پشتیبانی امور دام کشور، شرکت ملی صنایع مس ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، غله کشور، خدمات حمایتی کشاورزی، بیمه مرکزی ایران، بیمه ایران، بیمه آسیا، بیمه دانا، راه آهن جمهوری اسلامی ایران هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران و سازمان‌های بیمه خدمات درمانی، گسترش خدمات بازرگانی، حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و مرکز تهیه و توزیع کالا است. جمع کل منابع آن‌ها نیز ۹۰,۰۶۹ میلیارد ریال است.

به عبارتی ۴ گروه فوق جمعاً ۷۶/۲۷ درصد از کل بودجه شرکت‌های دولتی را تشکیل می‌دهند و گروه‌هایی هستند که قانون اساسی صراحتاً آن‌ها را تحت تکفل دولت قرار داده و اجازه فروش آن‌ها به بخش خصوصی را نمی‌دهد.

۳۱۷ شرکت باقی می‌ماند که مجموعه وسیعی از شرکت‌های فولاد، پتروشیمی، کشت و صنعت، انتشارات، مهندسی مشاور و غیره را شامل می‌شوند. این گروه که جمعاً ۲۳/۷۳ درصد از کل بودجه شرکت‌های دولتی را به خود اختصاص می‌دهند در بخش خصوصی رقبای زیادی دارند که حاکی از فقدان منع قانونی حضور آن‌ها در مالکیت بخش غیردولتی است. پس مسئولین می‌توانند آن‌ها را به تدریج به بخش خصوصی واگذار کنند.

نکته‌ای که دقت به آن بسیار مهم است و هدف ما از بیان این بخش بوده قدرت و میزان تأثیرگذاری ۲۰ شرکت عظیم تولیدی است که ۴۰ درصد از کل منابع ۳۱۷ شرکت را به خود اختصاص می‌دهند. به عبارتی مسئولین با تمرکز روی این گروه و فروش آن‌ها به بخش خصوصی می‌توانند حجم قابل توجهی از بودجه شرکت‌های فوق را کاهش دهند (پیوست شماره ۳)

دو جدول ۵ و ۶ وضعیت ۲۰ شرکت فوق را از جنبه‌های درآمد، سودآوری، حاشیه سود، رشد درآمد و رشد سودآوری طی سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ مطابق با اطلاعات موجود در لوایح بودجه نشان می‌دهند.

تمامی شرکت‌های قید شده در جدول‌ها از بزرگ‌ترین و پرتأثیرترین شرکت‌ها در صنعت خود هستند که اگر دولت در واگذاری آن‌ها تأکید و نیروی خود را بر فروششان متمرکز کند اثرات به مراتب بیش‌تری بر کاهش ارقام بودجه شرکت‌های دولتی خواهند داشت.

قسمت عمده شرکت‌های فوق متعلق به دو سازمان گسترش و نوسازی و شرکت ملی صنایع پتروشیمی است که هر دو طی چند سال گذشته فعالیت قابل توجهی در امر واگذاری شرکت‌های دولتی تحت پوشش خود داشته‌اند. از این

میان می‌توان از واگذاری سهام شرکت‌های پتروشیمی اراک و عصفهان در دو سال گذشته توسط شرکت ملی صنایع پتروشیمی نام برد که امید به واگذاری دیگر شرکت‌های پتروشیمی را در سال‌های آینده افزون کرده است.

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران نیز چنین است. این سازمان بیش از ۱۴۴ واحد را تحت پوشش دارد که از بزرگ‌ترین شرکت‌ها و کارخانه‌های کشور محسوب می‌شوند. بعضی از آن‌ها مثل ایران خودرو به دلیل این که سهم دولت در آن‌ها کم‌تر از ۵۰ درصد است دولتی محسوب نمی‌شوند، اما در بعضی دیگر سهام این سازمان بیش از ۵۰ درصد و دولتی بودن آن‌ها محرز است. از میان شرکت‌های بزرگی که این سازمان مالک اصلی آن‌ها است و در عین حال در تالار بورس نیز حضور دارند می‌توان از شرکت‌های آلومینیوم ایران، صنایع آذر آب، صنعتی دریایی ایران، ماشین سازی اراک، تراکتوری سازی ایران و ریخته‌گری تراکتورسازی ایران نام برد که هر شش مورد در گروه پیشنهادی حضور دارند. از آن جا که قدم اولیه ورود به تالار بورس، برای شرکت‌های فوق برداشته شده است، امید می‌رود طی سال‌های آینده این شرکت‌ها را نیز در لایحه بودجه نداشته باشیم.

شایان ذکر است که به غیر از شش شرکت حاضر در بورس در گروه انتخابی ما، شش شرکت دیگر نیز در بورس فعال‌اند که دارای ردیف بودجه‌ای هستند، اما به دلیل کم حجم بودن درآمد آن‌ها در گروه پیشنهادی از آن‌ها یاد نشده است. این شرکت‌ها عبارتند از: آهنگری تراکتورسازی، کشتی سازی اروندان، کمباین سازی ایران، کاشی سعدی، افسست و لوله سازی اهواز.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

طبق اطلاعات موجود در لایحه بودجه ۱۳۸۱، وصولی دولت از محل واگذاری شرکت‌های دولتی ۱۱,۰۰۰ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است. در حال حاضر روشن نیست که به این هدف دست می‌یابد یا خیر، آن چه روشن است این که همین پیش‌بینی نشان از تصمیم جدی دولت در کاهش حجم تصدی‌گری دارد.

البته بند (ل) از تبصره ۵ که به دولت اجازه می‌دهد به منظور پرداخت بدهی‌های خود به تعدادی از سازمان‌ها و نهادها، از اموال و دارایی‌های دولت و سهم کارخانه‌ها و اگذار کند، قطعاً حجم قابل توجهی از این رقم را تشکیل خواهد داد. اما باید دید چه مقدار از باقیمانده هدف تعیین شده با فروش سهام به بخش خصوصی تأمین می‌شود.^۱

آن چه حائز اهمیت است این که به نظر می‌رسد دولت تصمیم جدی گرفته است که با وجود مشکلات فراراه تشکیل شرکت‌های مادر تخصصی سازمان خصوصی‌سازی را با راهبری وزیر امور اقتصادی و دارایی که توجه بسیار خاصی به این مسأله دارد فعال کند و در آن قسمت از سهام دولت در شرکت‌هایی که مشمول شرکت‌های مادر تخصصی نشده‌اند و دست دولت در آن‌ها باز است، به فروش سهام اقدام کند.

۱. این که رقم فوق‌الذکر از فروش چند شرکت تأمین خواهد شد و شرکت‌های واگذار شده چه مقدارشان در لایحه بودجه دارای ردیف بودجه‌ای می‌باشند و چه تعداد در لایحه حضور ندارند و اینکه اگر دارای ردیف بودجه‌ای هستند کدام یک به فروش خواهند رسید (تأثیر شرکت‌ها بر ارقام لایحه بودجه متفاوت است) مشخص نیست پس اظهارنظر درخصوص تأثیر این میزان واگذاری بر ارقام بودجه ممکن نمی‌باشد اما آن چه معلوم و هویدا است به طور قطع رقم قابل توجهی از بخش منابع شرکت‌های دولتی که شامل درآمدهای عملیاتی، اعتبارات جاری، اعتبارات سرمایه‌گذاری ثابت، تسهیلات بانکی و وام داخلی، وام خارجی و استفاده از دارایی‌های جاری است کاهش خواهد یافت.

به نظر می‌رسد سازمان‌های ذی ربط در واگذاری سهام با تمرکز بر شرکت‌های پیشنهادی تأثیر قابل توجهی بر ارقام بودجه خواهند داشت علت آن است که اولاً شرکت‌های فوق منابع زیادی دارند که به طور مستقیم بر ارقام بودجه تأثیر می‌گذارند. ثانیاً بسیاری از شرکت‌های کوچک‌تر متعلق به همین شرکت‌های بزرگ‌تر هستند و با حذف شرکت مادر ردیف بودجه‌ای این شرکت‌ها نیز حذف خواهد شد. پس پیشنهاد می‌شود دولت با تأکید بر این چند شرکت یا شرکت‌های مشابه که تأثیرات قابل توجهی در صنعت دارند واگذاری را ادامه دهد تا تأثیر قدم‌های برداشته شده در این جهت بیش‌تر باشد.

لازم به ذکر است که اقدام عملی در این زمینه را می‌توان با روشن کردن مفاد ماده (۱۰) قانون برنامه سوم توسعه برداشت که الزامات واگذاری سهام رامشخص می‌کند. همان طور که در این ماده اشاره شده است واگذاری نباید فی‌نفسه هدف قرار بگیرد، بلکه باید در جهت اهداف برنامه باشد.

جدول ۵- بیست شرکت بزرگ دولتی در سال ۱۳۸۱

(میلیون ریال/ درصد)

ردیف	نام دستگاه	درآمد ۱۳۸۱	سود یازبان ۱۳۸۱	سود به فروش ۸۱ درصد	شده درآمد نسبت به سال قبل	رشد سود نسبت به سال قبل
۲۳۰،۱۱۰	ذوب آهن اصفهان	۵،۲۷۰،۸۰۴	۲۴۶،۲۸۸	۴/۶۷	۱۶/۶۹	۶۵/۸۵
۲۳۰،۴۳۰	فولاد خوزستان	۲،۷۱۷،۰۰۰	۳۱،۳۴۹	۱/۱۵	(۵/۳۵)	(۸۹/۲۹)
۲۳۰،۴۶۰	فولاد مبارکه	۵،۳۶۰،۶۲۰	۷۴۹،۱۷۷	۱۳/۹۸	(۹/۸۰)	(۴۰/۰۳)
۲۳۱،۰۰۰	آلومینیوم ایران	۱،۱۳۷،۴۲۷	(۱۱،۹۶۴)	(۱/۰۵)	(۶/۲۵)	(۴۲/۵۸)
۲۳۲،۵۰۰	پتروشیمی شیراز	۴۵۹،۱۷۸	۳۴،۱۷۸	۷/۴۴	۰/۴۷	۲/۴۹
۲۳۳،۰۰۰	پتروشیمی رازی	۶۳۴،۳۲۷	۱۳۸،۷۳۴	۲۱/۸۷	(۲۴/۹۴)	(۴۷/۴۶)
۲۳۴،۶۲۰	صنایع آذر آب	۴۹۴،۲۸۴	۶۵،۹۶۸	۱۳/۳۵	۱۲/۶۹	۱۲/۴۳
۲۳۴،۶۶۰	هپکو	۴۱۴،۹۲۰	۴۲،۴۷۵	۱۰/۲۴	۱۸/۰۲	۲۹۵/۶۳
۲۳۴،۹۰۰	صنعتی دریایی ایران	۶۱۵،۰۰۰	۳۳،۳۰۰	۵/۴۱	۳۶۱/۸۵	(۲/۹۲)
۲۳۴،۷۴۰	موتورسازی تراکتورسازی	۲۳۵،۲۵۹	۱۳،۵۵۴	۵/۷۶	(۰/۵)	۳۷/۵۹
۲۴۶،۰۰۰	ماشین سازی اراک	۶۶۱،۵۵۶	۸۳،۰۹۹	۱۲/۵۶	۲۷/۹۵	(۴۱/۳۹)
۲۵۱،۰۰۰	تراکتور سازی ایران	۹۲۵،۷۷۳	۳،۱۳۶	۰/۳۴	۶/۴۸	(۱۰۹/۳۲)
۲۵۳،۵۰۰	باتری سازی نیرو	۷۸۳،۵۳۲	۴۷،۲۱۹	۶/۰۳	۱۰/۷۱	(۴/۸۶)
۲۵۴،۰۰۰	صنایع الکترونیک	۱،۵۴۵،۰۰۰	۳۰،۹۰۰	۲/۰۰	۱۰۸/۲۴	۱۴/۳۲
۲۳۴،۷۳۰	ریخته گری تراکتورسازی	۲۳۱،۱۳۳	۱۶،۸۰۰	۷/۲۷	۵۴/۰۹	۱۱۰/۰۰
۲۷۰،۰۰۰	ایز ایران	۵۶۰،۰۰۰	۹،۹۹۰	۱/۷۸	۲۴/۴۴	(۱/۱۹)
۲۹۱،۱۱۰	پتروشیمی بندر امام	۷،۰۳۰،۰۶۸	۳،۹۵۵،۶۶۸	۵۶/۲۷	(۲/۸۱)	(۱۰/۴۷)
۲۹۱،۱۴۰	پتروشیمی تبریز	۱،۱۴۳،۰۶۱	۱۵۲،۱۴۸	۱۳/۳۱	(۶/۳۸)	(۶۲/۳۳)
۲۹۱،۴۹۰	احداث صنعت	۱،۰۰۷،۶۵۵	۱،۰۰۳،۳۰۰	۹۹/۵۷		
۲۹۳،۹۴۰	فولاد آذربایجان	۷۵۳،۵۰۰	۷۶،۶۳۴	۱۰/۱۷	۵۶/۵۶	(۳۵۶/۱۸)

مأخذ: لوایح بودجه سال‌های ۱۳۸۱-۱۳۸۰

جدول ۶- بیست شرکت بزرگ دولتی در سال ۱۳۸۰

(میلیون ریال/درصد)

ردیف	نام دستگاه	درآمد ۱۳۸۰	سود یازمان ۱۳۸۰	سود به فروش ۱۳۸۰ درصد	رشد درآمد نسبت به سال قبل	رشد سود نسبت به سال قبل
۲۳۰.۱۱۰	ذوب آهن اصفهان	۴,۵۱۶,۸۲۴	۱۴۸,۴۹۶	۳/۲۹	۱۹.۴۸	۷۶/۵۴
۲۳۰.۴۳۰	فولادخوزستان	۲,۸۷۰,۵۰۰	۲۹۲,۷۱۰	۱۰/۲۰	۳۰.۵۳	سود ۷۹ صفر اعلام شده بود
۲۳۰.۴۶۰	فولاد مبارکه	۵,۹۴۲,۹۶۵	۱,۲۴۹,۱۸۹	۲۱/۰۲	۵۳.۴۱	۵۵۶/۰۹
۲۳۱.۰۰۰	آلومینیوم ایران	۱,۲۱۳,۲۶۹	(۲۰,۸۳۷)	(۱/۸۲)	۱۲/۸۸	(۴/۸۱)
۲۳۲.۵۰۰	پتروشیمی شیراز	۴۵۷,۰۳۵	۳۳,۳۴۸	۷/۳۰	۱۹/۴۶	(۶۵/۰۲)
۲۳۳.۰۰۰	پتروشیمی رازی	۸۴۵,۰۳۹	۲۶۴,۰۷۴	۳۱/۲۵	۶۸/۴۱	۲۴۴/۵۰
۲۳۴.۶۲۰	صنایع آذرباب	۴۳۸,۶۲۱	۵۸,۱۶۰	۱۳/۲۶	۴/۱۴	(۳/۰۸)
۲۳۴.۶۶۰	هپکو	۳۵۱,۵۵۷	۱۰,۷۳۶	۳/۰۵	۴۴/۵۷	(۷۳/۵۱)
۲۳۴.۹۰۰	صنعتی دریایی ایران	۱۳۳,۱۶۰	۳۴,۳۰۰	۲۵/۷۶	(۱۱/۸۹)	۸۸/۶۹
۲۳۷.۷۴۰	موتورسازی تراکتورسازی	۲۳۶,۴۳۱	۹,۸۵۱	۴/۱۷	۳۶/۶۶	۳۹۲.۰/۸۲
۲۴۶.۰۰۰	ماشین سازی اراک	۵۱۷,۰۲۸	۵۸,۷۷۳	۱۱/۳۷	۳۴/۲۰	۴۶/۴۴
۲۵۱.۰۰۰	تراکتور سازی ایران	۸۶۹,۴۲۳	(۳۳,۶۳۵)	(۳/۸۷)	۵۴/۷۹	۱,۴۶۳/۶۹
۲۵۳.۵۰۰	باتری سازی نیرو	۷۰۷,۷۵۵	۴۹,۶۳۳	۷/۰۱	۱۷/۰۸	۲۲/۶۷
۲۵۴.۰۰۰	صنایع الکترونیک	۷۴۱,۹۴۸	۲۷,۰۳۰	۳/۶۴	۱۰۲/۵۹	۵۷/۶۰
۲۳۴.۷۳۰	ریخته گری تراکتورسازی	۱۵۰,۰۰۰	۸,۰۰۰	۵/۳۳	۲۶/۶۰	۱۴/۲۹
۲۷۰.۰۰۰	ایز ایران	۴۵۰,۰۰۰	۱۰,۱۱۰	۲/۲۵	۷۳/۰۸	۱۵/۴۶
۲۹۱.۱۱۰	پتروشیمی بندر امام	۷,۲۳۳,۴۹۸	۴,۴۱۸,۰۲۶	۶۱/۰۸	۱۵۲/۵۸	۵۳۴/۲۷
۲۹۱.۱۴۰	پتروشیمی تبریز	۱,۲۲۰,۹۶۰	۴۰۳,۹۱۰	۳۳/۰۸	۷۹/۹۲	۶۶,۸۸۳/۴۲
۲۹۱.۴۹۰	احداث صنعت	۶,۶۰۰	-	-	-	-
۲۹۳.۹۴۰	فولاد آذربایجان	۴۸۱,۲۷۷	(۲۹,۹۱۴)	(۶/۲۲)	در سال ۸۰ برای اولین بار	وارد لایحه بودجه شده است

مأخذ: لوایح بودجه سال‌های ۱۳۷۹-۱۳۸۰

پیوست شماره ۱- فهرست ردیف‌های حذف شده (در لایحه بودجه ۱۳۸۱ در مقایسه

با قانون بودجه ۱۳۸۰)

ردیف دستگاه	نام دستگاه
۱	شرکت سهامی شیلات ایران موضوع بندج تبصره ۲۸ بودجه سال ۱۳۸۰
۲	شرکت سهامی آب و برق خوزستان - واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰
۳	شرکت سهامی آب و برق خوزستان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰
۴	شرکت ملی نفت ایران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰
۵	شرکت ملی نفت ایران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰
۶	شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰
۷	شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰
۸	شرکت ملی گاز ایران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰
۹	شرکت ملی گاز ایران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰
۱۰	سازمان مدیریت تولید و انتقال نیروی برق ایران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰
۱۱	سازمان مدیریت تولید و انتقال نیروی برق ایران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰
۱۲	شرکت سهامی برق منطقه‌ای تهران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰
۱۳	شرکت سهامی برق منطقه‌ای تهران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰
۱۴	شرکت سهامی برق منطقه‌ای فارس- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰
۱۵	شرکت سهامی برق منطقه‌ای فارس- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰
۱۶	شرکت سهامی برق منطقه‌ای اصفهان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰
۱۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای اصفهان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰
۱۸	شرکت سهامی برق منطقه‌ای خراسان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰
۱۹	شرکت سهامی برق منطقه‌ای خراسان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰
۲۰	شرکت سهامی برق منطقه‌ای آذربایجان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰
۲۱	شرکت سهامی برق منطقه‌ای آذربایجان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰
۲۲	شرکت سهامی برق منطقه‌ای غرب- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰

ادامه پیوست شماره ۱

نام دستگاه	ردیف دستگاه	
شرکت سهامی برق منطقه‌ای غرب- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰	۲۲۴۰۰۶	۲۳
شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰	۲۲۴۵۰۵	۲۴
شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰	۲۲۴۵۰۶	۲۵
شرکت سهامی برق منطقه‌ای سیستان و بلوچستان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰	۲۲۵۰۰۵	۲۶
شرکت سهامی برق منطقه‌ای سیستان و بلوچستان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰	۲۲۵۰۰۶	۲۷
شرکت سهامی برق منطقه‌ای هرمزگان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰	۲۲۵۵۰۵	۲۸
شرکت سهامی برق منطقه‌ای هرمزگان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰	۲۲۵۵۰۶	۲۹
شرکت سهامی برق منطقه‌ای مازندران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰	۲۲۶۰۰۵	۳۰
شرکت سهامی برق منطقه‌ای مازندران- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰	۲۲۶۰۰۶	۳۱
شرکت سهامی برق منطقه‌ای گیلان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰	۲۲۶۵۰۵	۳۲
شرکت سهامی برق منطقه‌ای گیلان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰	۲۲۶۵۰۶	۳۳
شرکت سهامی برق منطقه‌ای باختر- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰	۲۲۸۰۰۵	۳۴
شرکت سهامی برق منطقه‌ای باختر- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰	۲۲۸۰۰۶	۳۵
شرکت سهامی برق منطقه‌ای زنجان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰	۲۲۹۰۰۵	۳۶
شرکت سهامی برق منطقه‌ای زنجان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰	۲۲۹۰۰۶	۳۷
شرکت سهامی برق منطقه‌ای سمنان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰	۲۲۹۱۰۵	۳۸
شرکت سهامی برق منطقه‌ای سمنان- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰	۲۲۹۱۰۶	۳۹
شرکت سهامی برق منطقه‌ای یزد- واریز به ردیف ۵۹۴۶۸۰	۲۲۹۲۰۵	۴۰
شرکت سهامی برق منطقه‌ای یزد- واریز به ردیف ۵۹۴۶۹۰	۲۲۹۲۰۶	۴۱
شرکت سهامی سنگ آهن گل گهر	۲۳۰۴۹۰	۴۲
شرکت سهامی پتروشیمی اصفهان	۲۳۳۶۰۰	۴۳
شرکت سهامی چرخشگر	۲۳۴۵۳۰	۴۴

ادامه پیوست شماره ۱

نام دستگاه	ردیف دستگاه	
شرکت سهامی سازمان صنایع دستی ایران - آموزش	۲۶۳۰۰۱	۴۵
شرکت سهامی بازرگانی صنایع دستی ایران	۲۶۳۱۰۰	۴۶
شرکت سهامی سردخانه کوثر توس	۲۷۴۹۲۰	۴۷
شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران بابت بند الف - ۱ تبصره ۳۳	۲۸۰۵۰۲	۴۸
سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران - تقویت شبکه	۲۸۲۵۰۱	۴۹
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - ایجاد شبکه استانی	۲۸۳۵۰۲	۵۰
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - تولید و خرید فیلم	۲۸۳۵۰۵	۵۱
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - هزینه برق	۲۸۳۵۰۸	۵۲
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - بند ز تبصره ۸	۲۸۳۵۱۰	۵۳
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - تبدیل فناوری موجود به فناوری پیشرفته	۲۸۳۵۱۱	۵۴
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - تحقیقات رسانه‌ای	۲۸۳۵۱۲	۵۵
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - موضوع ماده ۱۶۷ قانون برنامه سوم	۲۸۳۵۱۳	۵۶
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - شبکه آموزش	۲۸۳۵۱۴	۵۷
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - شبکه بین‌المللی خبر	۲۸۳۵۱۵	۵۸
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - تهیه و پخش برنامه‌های پیشگیری از اعتیاد	۲۸۳۵۱۶	۵۹
شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان - کانون فرهنگی محله	۲۸۴۰۰۲	۶۰
شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان - توسعه تئاتر سیار	۲۸۴۰۰۳	۶۱
شرکت سهامی ترابری کارون	۲۸۸۲۱۰	۶۲
شرکت سهامی پیستون‌سازی نیروی محرکه	۲۹۰۷۶۰	۶۳
شرکت سهامی صنایع کاغذ مراغه	۲۹۳۳۴۰	۶۴

مأخذ: لایحه بودجه سال ۱۳۸۱.

پیوست شماره ۲- لیست ردیف‌های بودجه‌ای جدید

ردیف	ردیف دستگاه	نام دستگاه
۱	۲۱۴۵۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای خوزستان- موضوع تبصره ۱۲
۲	۲۲۱۵۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای تهران- موضوع تبصره ۱۲
۳	۲۲۲۰۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای فارس- موضوع تبصره ۱۲
۴	۲۲۲۵۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای اصفهان- موضوع تبصره ۱۲
۵	۲۲۳۰۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای خراسان- موضوع تبصره ۱۲
۶	۲۲۳۵۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای آذربایجان- موضوع تبصره ۱۲
۷	۲۲۴۵۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان- موضوع تبصره ۱۲
۸	۲۲۶۰۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای مازندران- موضوع تبصره ۱۲
۹	۲۲۶۵۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای گیلان- موضوع تبصره ۱۲
۱۰	۲۲۸۰۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای باختر- موضوع تبصره ۱۲
۱۱	۲۲۹۰۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای زنجان- موضوع تبصره ۱۲
۱۲	۲۲۹۱۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای سمنان- موضوع تبصره ۱۲
۱۳	۲۲۹۲۰۷	شرکت سهامی برق منطقه‌ای یزد- موضوع تبصره ۱۲
۱۴	۲۹۴۰۰۰	شرکت سهامی تولید آلومینای ایران
۱۵	۲۹۴۱۰۰	شرکت سهامی پتروشیمی تندگویان
۱۶	۲۹۴۱۱۰	شرکت سهامی پتروشیمی امیرکبیر
۱۷	۲۹۴۱۲۰	شرکت سهامی پتروشیمی بوعلی سینا
۱۸	۲۹۴۱۳۰	شرکت سهامی پتروشیمی ره‌آوران فنون جنوب
۱۹	۲۹۴۱۴۰	شرکت سهامی راهبران پتروشیمی
۲۰	۲۹۴۱۵۰	شرکت سهامی پتروشیمی فجر
۲۱	۲۹۴۱۶۰	شرکت سهامی پژوهشکده نظام‌های پیشرفته صنعتی
۲۲	۲۹۴۱۷۰	شرکت سهامی لوله گستر اسفراین
۲۳	۲۹۴۱۸۰	شرکت سهامی توس پیوند
۲۴	۲۹۴۱۹۰	شرکت سهامی صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی
۲۵	۲۹۴۲۰۰	شرکت سهامی نشر گستر صنعت سنگین

مأخذ: لایحه بودجه سال ۱۳۸۱.

پیوست شماره ۳ - جمع منابع ۲۰ شرکت برتر دولتی

ردیف	نام دستگاه	درآمد	اعتبارات		اداری		سایر
			جاری	بلنگی	داخلی	خارجی	
۲۳۰۱۱۰	دوب آهن اصفهان	۵۲۷۰۸۰۹		۷۰۰۰۰۰	۹۰۸۱۵۳		
۲۳۰۲۳۰	فولاد خورستان	۲۷۱۷۰۰۰		۳۰۰۰۰۰	۵۴۱۱۰		
۲۳۰۲۶۰	فولاد مبارک	۵۳۶۰۶۲۰		۷۰۰۰۰۰	۸۲۰۳۲۲		
۲۳۱۰۰۰	آلومینیوم ایران	۱۱۳۷۴۲۷		۵۰۰۰۰۰	—		۳۰۰۰۰۰
۲۳۲۵۰۰	پتروشیمی شیراز	۴۵۹۱۷۰۱			۹۴۶۹۶		۲۳۲۰۰۰
۲۳۳۰۰۰	پتروشیمی رازی	۶۳۴۳۲۷			۲۵۵۸۱		۱۰۰۰۰۰
۲۳۴۶۲۰	صنایع آذر آب	۴۹۴۳۸۹		۸۰۰۰۰	۱۹۳۶		۱۷۷۸۷
۲۳۴۶۶۰	هپکو	۴۱۴۹۲۰		۱۰۷۵۰۰	—		۷۸۹۱
۲۳۴۹۰۰	صنعتی دریایی ایران	۶۱۵۰۰۰		۱۰۰۰۰۰	—		۲۰۰۰۰۰
۲۳۷۷۴۰	مونورسان تراکتورسازی	۲۳۵۲۵۹		۳۰۰۰۰۰	۳۷۱۱		۲۳۸۰۰۰
۲۳۶۰۰۰	ماشین سازی اراک	۶۶۱۵۵۶			۳۷۵۴۰		۹۶۹۷۶
۲۵۱۰۰۰	تراکتورسازی ایران	۹۲۵۷۷۳			۲۸۵۰۰۰		۱۵۷۹۹
۲۵۳۵۰۰	باطری سازی نیرو	۷۸۳۳۲			۵۵۳۳۹		
۲۵۴۰۰۰	صنایع الکترونیک	۱۵۴۵۰۰۰		۱۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰		۸۰۰۱۵۶
۲۳۴۷۳۰	ریخته گری تراکتورسازی	۲۳۱۱۳۳		۵۰۰۰۰۰	۳۷۱۱		۳۷۶۸
۲۷۰۰۰۰	ایز ایران	۵۶۰۰۰۰			—		
۲۹۱۱۱۰	پتروشیمی بندر امام	۷۰۳۰۰۶۸			—		
۲۹۱۱۲۰	پتروشیمی تبریز	۱۱۴۳۰۶۱			۱۶۰۰۱۲		
۲۹۱۴۹۰	احداث صنعت	۱۰۰۷۶۵۵		۱۰۰۰۰۰۰	—		۱۰۰۰۰۰۰
۲۹۳۹۴۰	فولاد آذربایجان	۷۵۳۵۰۰		۶۰۰۰۰۰	—		
	جمع	۴۱۹۸۰۰۹۷	—	۲۰۵۲۲۵۲	۲۰۷۲۸۰۴۰	۶۵۳۳۹	۲۵۶۰۰۰۰

جمع منابع ۲۰ شرکت فوق ۳۷۸۲۷۹۰۵

مانند لایحه بودجه سال ۱۳۸۱